

Rapport om stadens konstsamling 2008 - 2011

Innehåll

Rapport om stadens konstsamling 2008 - 2011	1
Bakgrund	2
Museisamlingen	2
Stadens konstsamling	2
Konst i stadens verksamhetslokaler	3
Utplacering av konst	3
Lös konst.....	3
Låntagarna	5
Konst i magasin	6
Stadens konst utomhus på allmän platsmark.....	7
Stadens konst utomhus på allmän platsmark.....	7
Fastighetsintegrerad konst.....	9
Arbetet 2008 – september 2011	10
Flyttning av kontor, arkiv och konstmagasin	10
Utredning av arbetsprocesser och arbetsfördelning mellan Stockholm konst och Stadsmuseet.....	11
Uppordning av konstkansliets myndighetsarkiv.....	11
Nya rutiner med fotografering vid utlån och förbättring av konst databasen	11
Väntande och inkommande ärenden	11
Ärendestatistik	12
Nya låneavtal	13
Utfall av avtalsutskick.....	13
Låntagarnas egeninventeringar	14
Förkomna konstverk	15
Utvecklingsbehov	16
Sammanfattning.....	16

Bakgrund

Den 1 september 2008 sammanslogs delar av det f d konstkansliet med Stadsmuseet. De delar som berördes var förvaltningen av stadens konstsamling och offentlig konst utomhus på allmän platsmark. Stadsmuseet ansvarar för att registrera, vårda och bevara konstverken och förmedla samlingen genom att låna ut konstverk till stadens förvaltningar och bolag.

I utredningen inför organisationsförändringen skrev Berit Svedberg och Lars Johannesson (t f chef för konstkansliet):

”För att komma till rätta med de problem på Konstkansliet vad gäller förvaltning av konstsamlingen och då särskilt depositionsverksamheten, föreslås denna del överföras och samordnas med Stadsmuseets motsvarande verksamhet. Missförhållanden med bland annat saknade konstverk har påpekats under flera år av stadens revisorer. I förslaget ligger att samordna databaserna, depositionsverksamheten, magasin och konservatorsverksamheten. Detta kommer att resultera i en effektivare och säkrare administration kring stadens samlade konstsamling.”

Museisamlingen

Museisamlingen utgörs av ca 270 000 föremål, 18 000 konstverk, 3 000 000 fotografiskt material och 1 000 hyllmeter arkivhandlingar. Förvaring och hantering av samlingen sker i magasins- och verksamhetslokaler om ca 10 000 m². Effektivisering av museets magasin och tätpackning av museisamlingen som skedde inom Arkiv- och magasinprojektet och det statliga Accessprojektet, gjorde det möjligt att flytta samman museets och konstkansliets verksamheter.

Genom sammanslagningen förvaltar museet två konstsamlingar som byggts upp med olika syften. Museikonsten är en källa till stadens historia och förvaltas efter museala riktlinjer. Den har huvudsakligen förvärvats för att bevara bilder som förmedlar Stockholms historia och utseende i olika tider. Målet vid konservering av museikonsten är i första hand att stabilisera och söka bevara så länge som möjligt. Användningen av museikonsten sker i Stadsmuseets egen utställningsverksamhet eller utställningar i andra museer och konsthallar som har kompetens att hantera museiföremål och som kan erbjuda god säkerhet vid exponering. Museikonsten används som källmaterial och flitigt som illustrationer i publikationer av forskare och andra publicister och kommer att ingå i det digitala Stadsmuseets publika databaser. Omkring 250 konstverk ur museisamlingen är utlånade som utsmyckning av lokaler både inom och utom staden t ex till Stadshuset, Johannes brandstation och Stockholms tingsrätt.

Stadens konstsamling

Stadens konstsamling består både av lösa konstverk som placeras i stadens verksamhetslokaler och konst utomhus på allmän platsmark.

Konst i stadens verksamhetslokaler tillför kvaliteter för verksamheten. Konst stimulerar och bidrar till en kreativ arbetsmiljö, den fungerar identitetsskapande och ger

verksamheten såväl förankring i samtiden som en kontinuitet genom olika epoker. Den ger tyngd i mötet med brukare, kunder och samarbetspartners.

Konst i stadens offentliga utomhusmiljö ger stockholmare och besökare estetiska och historiska upplevelser av staden och bidrar till platsernas identitet.

Konst i stadens verksamhetslokaler

Utplacering av konst

Alla stadens verksamheter och bolag kan anhålla om lån av en kollektion till sina lokaler och har tillgång till stadens konstsamling. En kollektion kan bestå av grafik, målningar, skulpturer, fotografier och textila konstverk. Konstverk lånas även ut till utställningar på konsthallar och i andra museer.

När det är dags för utplacering tar Samlingsenheten kontakt och gör ett besök i lokalerna. När den låntagande verksamheten och Stadsmuseet har kommit överens om kollektionens innehåll, vårdas eller konserveras och fotograferas konstverken som ska lånas ut och därpå kan tid för hängning av konsten planeras med den som begärt ett lån av konst. Stadsmuseet transporterar och monterar konstverken. Låntagaren svarar för att en vaktmästare, tekniker eller annan person kan assistera vid monteringen.

Låntagaren ansvarar för att de lånade konstverken hanteras ansvarsfullt. Stadsmuseet kommer årligen att skicka ut en förteckning över utlånad konst till respektive låntagare. De kontrollerar att alla lånade konstverk finns på plats utifrån förteckningen, godkänner och returnerar den.

Inför flytt, omorganisation, renovering av lokaler eller för att låntagaren önskar byta konsten, återlämnas de lånade konstverk. De återlämnade konstverken blir disponibla för annan låntagare. Stadsmuseet tar även hand om verk som har blivit skadade eller är i behov av vård.

Lös konst

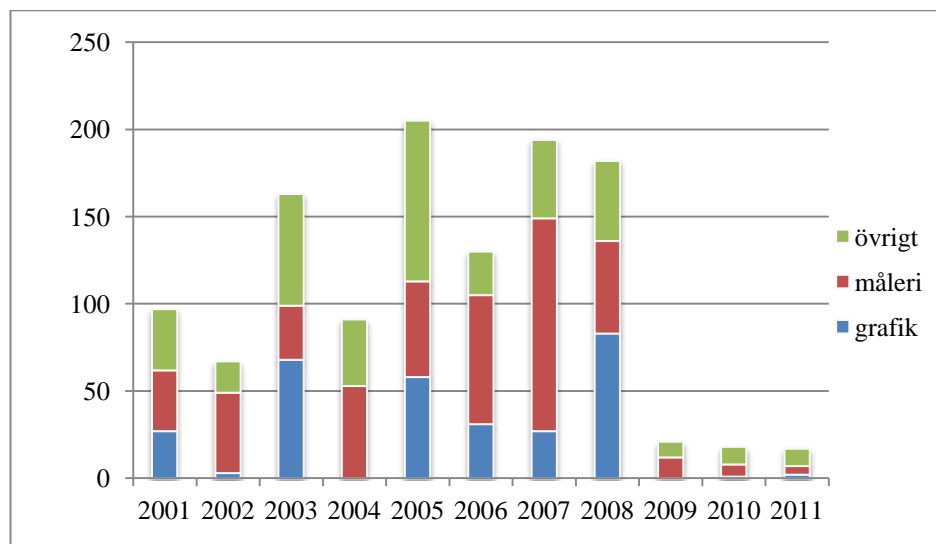
Samlingen har skapats successivt genom donationer till staden men framförallt genom inköp av staden i syfte att utsmycka lokaler. För skolornas konst har det funnits ett pedagogiskt syfte. Det har periodvis även funnits ett syfte att stötta konstnärlig verksamhet.

Lös konst kan jämföras med begreppet lösa inventarier till skillnad från stadens konst utomhus på allmän platsmark vilka är mer att jämföra med fasta inventarier. Förvärv till samlingen sker genom Stockholm konst. Stockholm konst beslutar om staden ska ta emot donation av lösa konstverk och köper in lösa verk till stadens konstsamling. Det finns ett årligt anslag för inköp av lös konst. Det har varit 1 mkr årligen 2008-2011. Stadsmuseet kan föreslå nyinköp till Stockholm konst.

Kulturförvaltningens policy är att inköpen sker med en särskild arbetsplats eller ett särskilt arbetsrum i åtanke. Stockholm konst köper in måleri, foto, grafik och mindre skulpturer för utplacering i stadens lokaler.

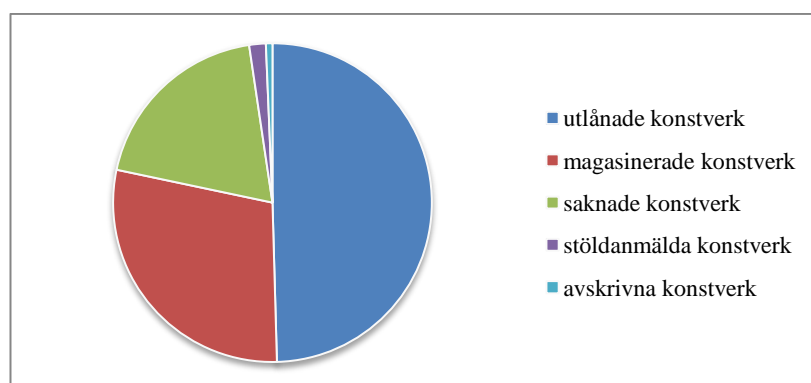

På anslaget inköper Stockholm konst även skulpturer för placering utomhus på allmän platsmark. Om särskilda anslag finns, kan Stockholm konst också arbeta med tillfällig konst utomhus. Ett sådant inköp är ”Kyrka” av Ernst Billgren som var placerad på Skeppsbron i samband med LOVE.

Figuren visar förvärv till stadens samling av lösa konstverk under den senaste 10-årsperioden. Sedan 2008 köps färre men kostsammare lösa konstverk in för inköpsanslaget.

De lösa konstverken finns registrerade i databas. Verken är märkta genom påskrift på verkens baksida enligt något av de nummersystem som brukats under alla år Stockholms stad köpt och utplacerat konst. Ansvaret att katalogisera, fotografera och märka lös konst vilar på Stadsmuseet liksom att fortlöpande registrera förflyttningar, vård och konservering och låneadresser och låntagare.

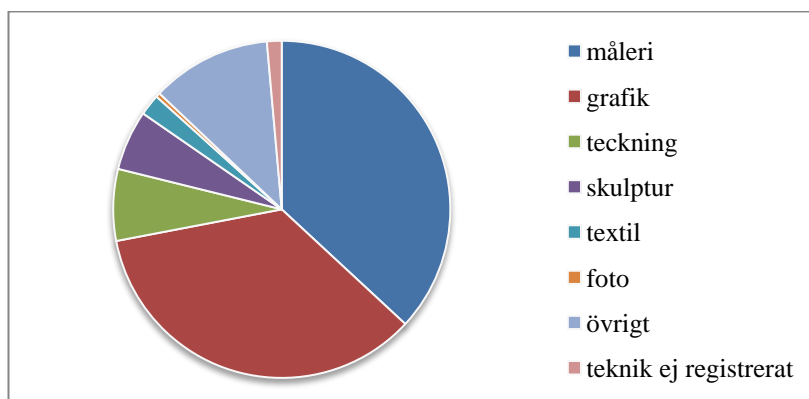
- Det finns 30 768 konstverk registrerade i databasen.
- 15 247 av dem är utplacerade/utlånade.
- 8 848 konstverk finns i magasin.
- 5 951 konstverk är förkomna.¹
- 518 är stöldanmälda.

¹ Förkomna innebär att de finns registrerade i databasen men deras faktiska placering är okänd.

- 204 är avskrivna.²

Ungefär en tredjedel av konstsamlingen utgörs av grafik och en tredjedel av måleri. Ca en tredjedel är textilier, skulpturer, foto, teckningar, collage och andra tekniker.

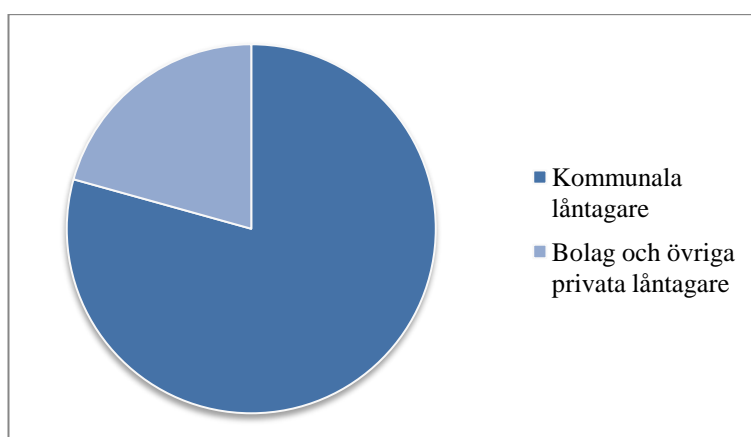

Måleri och grafik dominerar konstsamlingen.

Låntagarna

Det finns idag 504 låntagare.³ Låntagarna är huvudsakligen skolor, förskolor, stadsdelskontor, fackförvaltningar, social- och arbetsmarknadskontor, grupp- och servicebostäder samt vårdverksamheter. Grupp- och servicebostäder och vårdverksamheterna drivs vanligen av entreprenörer och även en del av skolorna. Stadens bolag som Micasa och SISAB lånar lös konst. En marginell, men inte oviktig grupp, låntagare är andra museer och konsthallar.

Låntagarna betalar årligen en avgift. Storleken på den beror på hur många konstverk låntagaren lånar. För en del av de låntagande vårdverksamheterna är det stadsdelsnämnderna som betalar lånen. 2011 var intäkten 340 000 kr. Omkostnader för Stadsmuseets bil och andra transporter var drygt 110 000 kr.

Fördelningen av låntagare idag. Ursprungligen fanns endast låntagare inom staden.

² Uppgifterna i denna punkt och punkterna ovan är framräknade utifrån uppgifter i konst databasen över stadens konst jan 2012.

³ Uppgiften är framräknad från låneavtalen i dec 2011.

De olika låntagarna har olika behov av konst beroende på verksamhet, typ av kunder/brukare och lokaler. Låntagarna har utifrån sin verksamhet olika preferenser vad gäller motiv, färg, storlek på konstverk mm. De har olika möjlighet att ansvara för konsten utifrån sina personella resurser och säkerhetsanordningar i lokalerna. De gör olika ekonomisk prioritering av vad de vill och kan lägga på att betala konstlån och de har varierande motivation till att vilja ha konst.

De flesta verksamheter föredrar färgrik konst och ogillar politisk konst. Många låntagare som ex förskolor och andra omsorgsverksamheter vill inte ha ekonomiskt värdefull konst eftersom det innebär ett ökat tillsyns- och säkerhetsansvar. Andra verksamheter är tacksamma över värdefull konst för att uttrycka sin verksamhets och stadens solvens.

Sedan 1980-talet är omorganisationer och bolagisering av stadens verksamheter allt vanligare. Andra förändringar är att myndighetsansvar överförs mellan kommun, landsting och stat.

Stadens verksamheter effektiviserar alltmer sitt lokalutnyttjande i enlighet med stadens övergripande målsättning. Lokaler som är byggda för en viss verksamhet får ofta en ny funktion och används av en annan typ av verksamhet. Ofta används samma lokal av flera verksamhetsenheter och det är vanligt att lokalerna hyrs ut till bl a föreningar kvällstid.

Tendensen är att färre konstverk behövs när staden effektiviserar sin lokalanvändning. Förändringar i stadens lokaler som renoveringar, ombyggnationer av många tjänsterum till kontorslandskap samt ökad användning av glaspartier i lokalerna medför också att efterfrågan på stora kollektioner avtar och att t ex målningar och grafik från 1940-1970-talen ibland uppfattas som malplacerade. Detta gör att ett ökat antal konstverk magasineras.

Förändringarna medför också att den utlånade konsten flyttas allt oftare. När lokaler ska byggas om eller lämnas och när nya verksamheter övertar lokaler återlämnas den lånade konsten. När entreprenörer övertar lokaler med konst kan konstverk i lokalerna även få hänga kvar utan att låntagarbytet meddelas till Stadsmuseet. Vid chefsbyten, när lokalerna har renoverats eller när en verksamhet tillträder nya lokaler önskas nya eller ändrade konstkollektioner men ibland önskar låntagarna också att återfå konst som verksamheten tidigare förfogade över. Låntagarna vill kunna återlämna och erhålla konst med kort varsel och de lämnar vanligen sina önskemål samtidigt som de verkställer sin egen förändring.

Konst i magasin

Konstverken i magasinerna utgör det lager som är grunden för nya utlån. Det är konstverk som har återlämnats av låntagarna därför att de inte haft plats för dem, konstverken har haft olämpliga motiv, varit i behov av konservering eller att låntagaren inte tyckt om dem. Vid ombyggnationer, omorganisationer och avflyttningar återlämnas konst. Vid skador tas verken in för konservering. Andra motiv till återlämning är att verksamheten uppger att de inte kan svara upp mot låntagaransvaret eller att de inte har råd.

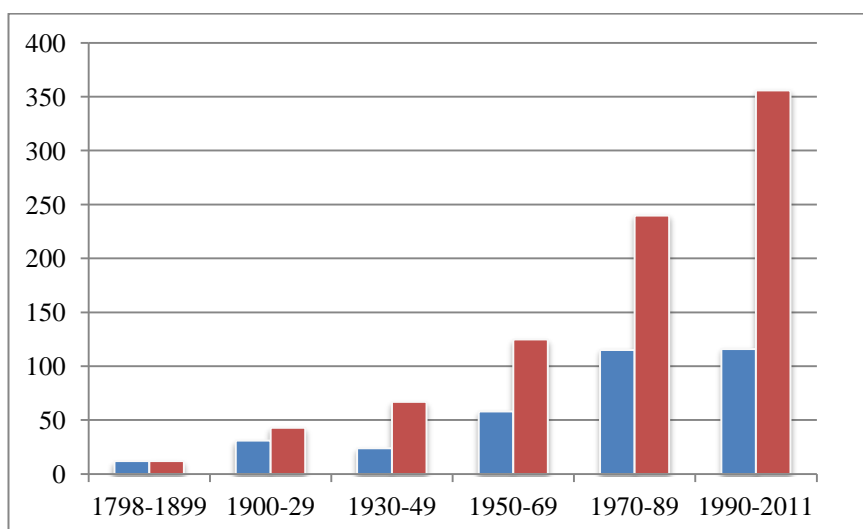

Stadens konst utomhus på allmän platsmark

Förvaltningen av stadens konst utomhus på allmän platsmark syftar till att långsiktigt bevara konstverken genom förebyggande vård och att iståndsätta konstverk med restaureringsbehov. Grundläggande är att alla åtgärder utförs så att det konstnärliga uttrycket kvarstår oförvanskad. Med god förvaltning av den offentliga konsten signalerar staden trygghet, ordning och välmåga.

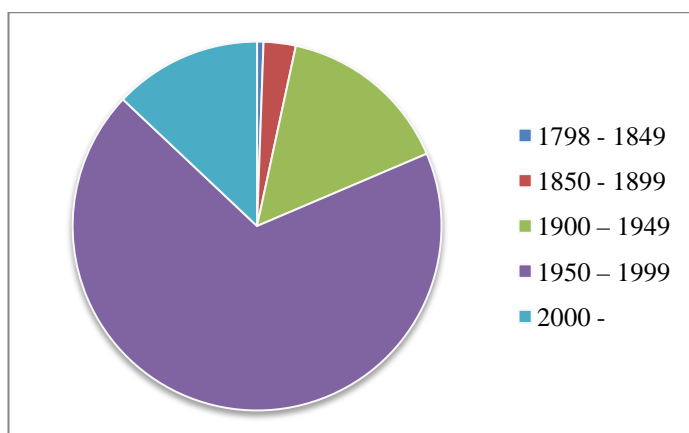
Stadens konst utomhus på allmän platsmark

Konst utomhus på allmän platsmark har tillkommit genom 1 % -projekt eller genom donationer till staden. 1 % -projekt innebär att staden och stadens bolag ska avsätta 1 % av byggkostnaden till konstnärlig gestaltning vid ny- och ombyggnation. Beslut om stadens förvärv av konst utomhus på allmän platsmark fattas av kulturdirektören eller chefen för Stockholm konst efter samråd med konstrådet. När Exploaterings- eller Trafikkontoret är beställare resulterar det i verk som Stadsmuseet ska förvalta. När ett nytt konstverk har slutbesiktigats och godkänts av Stockholm konst, överlämnar de konstverk med tillhörande handlingar, digitala programvaror, nycklar mm till Stadsmuseet. Fram till överlämningen ansvarar Stockholm konst för konstverket.

Tillväxt och tidsmässig fördelning av stadens konstverk utomhus på allmän platsmark. Merparten av konstverken har rests efter 1970. Blå staplar visar tillkomst av nya verk. Röda staplar visar totala samlingens tillväxt.

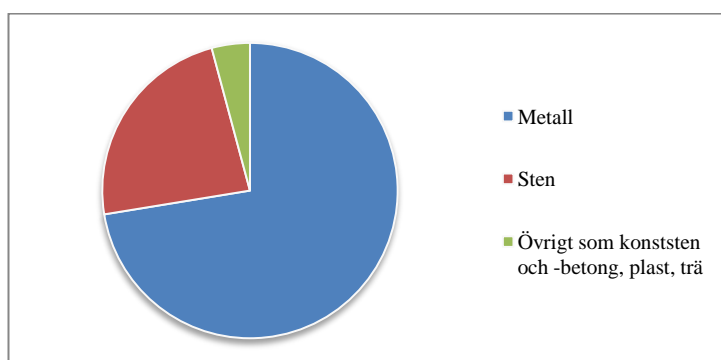
Staden äger drygt 360 av de skulpturer, fontäner och andra konstverk som finns ute på allmän platsmark i staden som gator, torg, parker etc. Det finns även sex konstverk som staden inte äger men förvaltar då de är depositioner från Moderna Museet, Kungl. Operan, Handelsbanken, konstnärens släktingar och Carnegie till staden. Ett verk samägs med Statens Fastighetsverk (Karl XIV Johan vid Slussen där staden äger sockeln). Några av konstverken är placerade på mark som tillhör staten.

Fördelning av utomhuskonsten efter tillkomsttid. 81 % av verken är resta efter 1950.

Stadsmuseet har i uppdrag att vårda, restaurera och svara för löpande drift av dessa konstverk. När ett konstverk på allmän platsmark behöver flyttas p g a att platsen ska byggas om eller användas till annat, handlägger Stadsmuseet ärendet och om så krävs förvarar konstverket till det kan resas på sin gamla plats eller få en ny placering. Nedmontering, transporter till och från förvaringsplats samt uppmontering när platsen har återställts, betalas av markexploatören. Om konstverket inte kan återplaceras är det Stockholm konst som utser ny plats och verkställer ny placering. Konstverk som är placerade utomhus omfattas inte av stadens egendomsförsäkring.

Stadsmuseet svarar för i konstverken integrerad teknik som ljus, ljud och rörelse. Senare verk har ofta integrerad avancerad teknik och är gjorda i ömtåliga material och fordrar tätare återkommande restaurering och är dyrare i drift. Men majoriteten av konstverken är gjorda av metall eller sten och därigenom stabila.

Av de resta konstverken är idag 96 % tillverkade av huvudsakligen metall och sten.

Kulturnämnden avsätter årligen 450 tkr till drift och smärre restaureringar samt 1,3 mkr till investeringsprojekt. Restaureringar och underhåll ska skötas så att det konstnärliga uttrycket inte förvanskas eller går förlorat. När det är möjligt sker reparationer i samarbete med verkets konstnär. Några av konstverken restaureras av samma firma som ursprungligen tillverkat dem t ex Orfeus-gruppen vid Konserthuset.

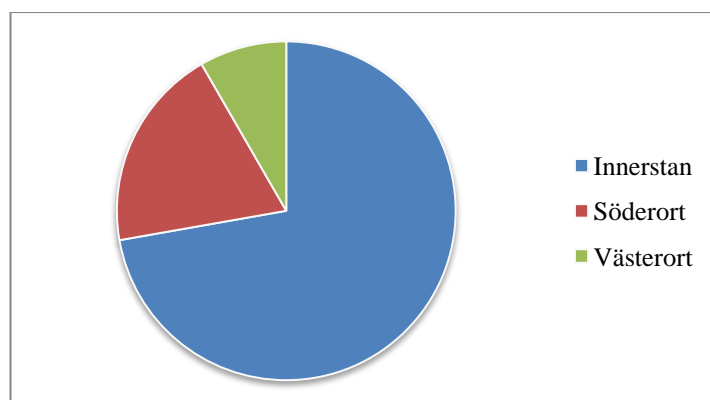
Varje år gör Stadsmuseet en planering för kommande års restaureringsprojekt. Konstantikvarierna gör okulärbesiktningar och anlitar externa konservatorer och/eller

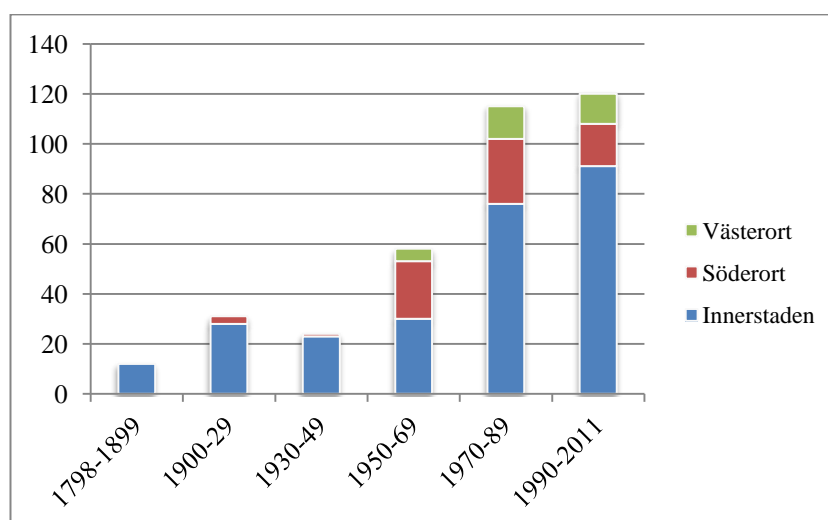
hantverkare för bedömningar av ex stabiliteten i konstverkens bärande delar. Anmälningar från allmänheten, stadens verksamheter och polisen om skador på verk följs upp genom särskilda besiktningar.

Investeringsbudget används även för att åtgärda skador som inte kan förutses, t ex påkörningar av snöröjningsfordon. Mycket illa åtgångna konstverk omhändertas och förvaras tills de kan restaureras. Även verk som kan vara farliga för allmänheten eller som finns på platser som ska exploateras eller få ändrad användning omhändertas och förvaras av Stadsmuseet tills ny placering utses av Stockholm konst.

När stadens konst finns på stadens parkmark underhåller stadsdelsförvaltningen mark och parktytor i anslutning till verken. Trafikkontoret svarar för vatten i fontäner, klottersanering samt effektbelysning på konstverken enligt ett avtal från 2008. I samband med avtalet gjordes en budgetjustering där 1,2 mnkr övergick från kulturförvaltningen till Trafikkontoret.

Geografisk fördelning av konstverk utomhus på allmän platsmark.

Resta konstverk på allmän platsmark.

Fastighetsintegrerad konst

Fastighetsintegrerad konst - s k fast konst - har tillkommit genom 1 % -regeln i samband med renoveringar, ny- eller ombyggnation av byggnader. Ofta ägs konstverken av

Fastighetskontoret, SISAB, Micasa eller andra kommunala bolag. Konstverken följer med fastigheten vid en försäljning och de förvaltas av fastighetsägaren.

Arbetet 2008 – september 2011

Under perioden sedan sammanslagningen har ärendehantering pågått parallellt med samordnings- och utvecklingsarbete.

Flyttning av kontor, arkiv och konstmagasin

I november 2007 gjordes en preliminär beräkning vad det skulle ta i tid och kostnader för att flytta den magasinerade konsten i Frihamnen från konstkansliets magasin till Stadsmuseets.

Under 2008 iordningställdes ett magasin för papperskonst samt konserveringsateljé och ramverkstad i Stadsmuseets lokaler i Magasin 5 i Frihamnen. Det nya magasinet för måleri med A-ställ i kompaktsystem blev klart för inflyttning i januari 2009.

Den konst – ca 6 500 konstverk - som fanns i konstkansliets två magasin i Frihamnen och i anslutning till konserveringsateljén på Torkel Knutssongatan flyttades till Magasin 5 i omgångar från december 2007 till slutet av 2008 då konstkansliets samtliga lokaler lämnades. De flesta konstverken i konstkansliets magasin förvarades i de transportkartonger som de hade packats i när lånen återlämnats. Kartongerna innehöll papperskonst och måleri blandat. Arbetet med uppackning av konsten och uppdelning i papperskonst respektive måleri pågick till december 2009. Genom uppackning ur transportkartongerna och ny platsregistrering har några hundra konstverk som var klassade som förkomna, återfunnits.

I samband med inflyttningen i det nya magasinet för konst på pappersbas rengjordes, urramades, tätpackades och platsregistrerades bladen. Textila konstverk rengjordes av konservator och emballerades i syrafritt silkepapper och bomullstyg. Konstverkens nya placering registrerades. Inflyttning i det nya målerimagasinet förbereddes med byte av skruvöglor till upphängning med S-krokar och dammsugning. Konstverken märktes och kompletteringskatalogiserades och deras magasinplacering registrerades i konst databasen. Hänglappar med inventarienummer placerades bredvid varje föremål. Mindre måleri placerades i hyllor. Särskilt skrymmande konstverk t ex skulpturer, flyttades till museets magasin i Magasin 6. Objekten i Magasin 6 är ännu inte uppordnade eller platsregistrerade.

Genom flyttning av magasin för stadens konstsamling och verksamhetslokaler till Stadsmuseets sammanfördes stadens konstsamling och personalen som arbetar med konsten till ett enda ställe. Kontor och konserverings- och fotoateljé finns i anslutning till konstmagasinet vilket underlättar det dagliga arbetet. Magasinen är säkerhetsklassade och specialanpassade för ändamålet. De nya magasinerna ger bättre överblick av det som förvaras där och framtagning av lånekollektioner har förenklats.

En projekteringsyta för konsten har iordningställts där verk som är på väg att lånas ut samt verk som nyligen har återlämnats förvaras när personalen arbetar med verken. Numera kan låntagare som önskar konst komma till magasinet och godkänna vilka verk

de vill ha i en framtagen förslagskollektion. Därigenom undviks onödiga transporter i samband med hängning av konsten när låntagarna inte är nöjda med val av verk.

Utredning av arbetsprocesser och arbetsfördelning mellan Stockholm konst och Stadsmuseet

Direkt vid samorganiseringen genomfördes ett projekt för att ta fram en fungerande arbetsfördelning och arbetsflöde mellan avdelningarna. Nyinköpta och donerade verk tas till Magasin 5 där de registreras och beskrivs i databasen samt märks med sitt inventarienummer. För att Samlingsenheten ska kunna registrera nyinköpt konst krävs administrativa uppgifter som Stockholm konst förmedlar genom ärendehanteringssystemet Platina. Viktiga uppgifter är inköpspris, inköpsmotivering samt var verket är tänkt att placeras. Efter det att Stadsmuseet fått samtliga administrativa uppgifter och konstverk till Magasin 5 är konstverket klart för utplacering inom tre veckor. Från 2011 sköter Stockholm konst utplacering av nyinköpt konst.

Uppordning av konstkansliets myndighetsarkiv

Uppordning och gallring av konstkansliets myndighetsarkiv om 70 hyllmeter handlingar och 20 hyllmeter diabilder genomfördes 2009. Handlingarna kunde reduceras till 35 hyllmeter. En ny dataapplikation – Visual Archive - gjorde det möjligt att registrera de 454 volymerna. De 58 000 bilderna, VHSerna och CD/DVDerna sorterades och gallrades ner till 48 000 objekt som sedan omemballerades.

Nya rutiner med fotografering vid utlån och förbättring av konstdatabasen

Alla nya konstverk och alla konstverk som lånas ut fotograferas. Det är en viktig del för att kunna identifiera verken för oss, låntagarna samt om verken skulle förkomma. För att kunna få ersättning från försäkringsbolaget för stulna verk fordras bild på konstverket. Bild är också väsentligt för att polisen ska kunna utreda stöld.

För att effektivisera inläggning av bilder på konsten i databasen utvecklades databasen 2009 med nya funktioner för massinläggning. Ca 3 000 bilder digitaliserades genom skanning samtidigt som fotografering av verk för utplacering pågick. Från 2 000 bilder år 2008 innehåller konstdatabasen idag ca 6 500 bilder vilket motsvarar ca 19 % av samlingen. Kapaciteten är ca 1 000 fotograferade konstverk/år.

Konstdatabasens uppgifter uppdateras numera av samtlig personal istället för av en särskild databasansvarig. Antikvarierna inför ändringar vad gäller lån, avtal, förteckningar samt registrerar all konst som går iväg på lån. Konservatorerna och rammakaren svarar för uppackning och avsyning av återvändande konstverk samt registrerar detta och magasinplacering i databasen.

Väntande och inkommande ärenden

Låntagarna informerades om att de skulle vända sig till Stadsmuseet istället för till konstkansliet genom utskick per post och information på museets webbsida. Samtidigt gjordes och informerades om en uppjustering av låneavgifterna.

Faktureringsunderlag skrivs utifrån uppgifter i konstdatabasen, excelblad om låntagarna och hur många konstverk varje låntagare har vid faktureringsstillfället. Med digitalt stöd samt förbättrad rapportering från låntagarna kan faktureringen effektiviseras.

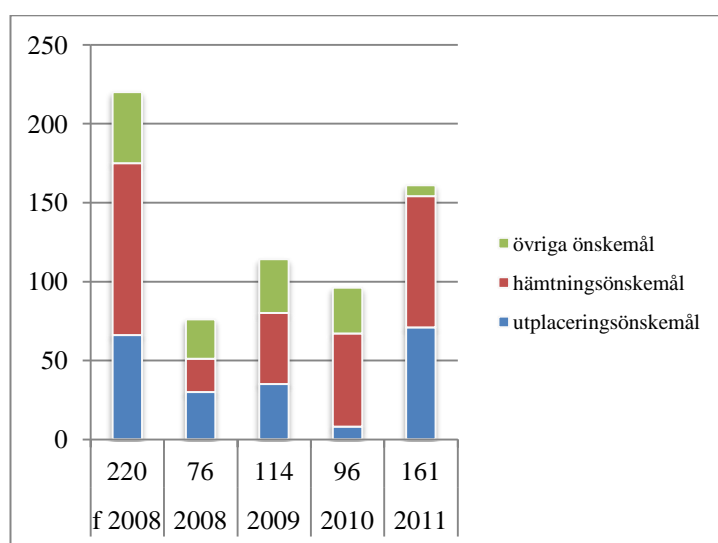
En av de första åtgärderna var att upprätta register över väntande ärenden på inhämtning, vård och utlån och omhängning av lös konst. Registret har medfört att enheten kan planera arbetet gemensamt.

I början av 2011 publicerades formulär för att anmäla konstärenden på intranätet. Tanken är att låntagarna själva ska registrera sina önskemål och uppgifter. Deras data kan återvinnas till museets register utan att behöva skrivas in på nytt.

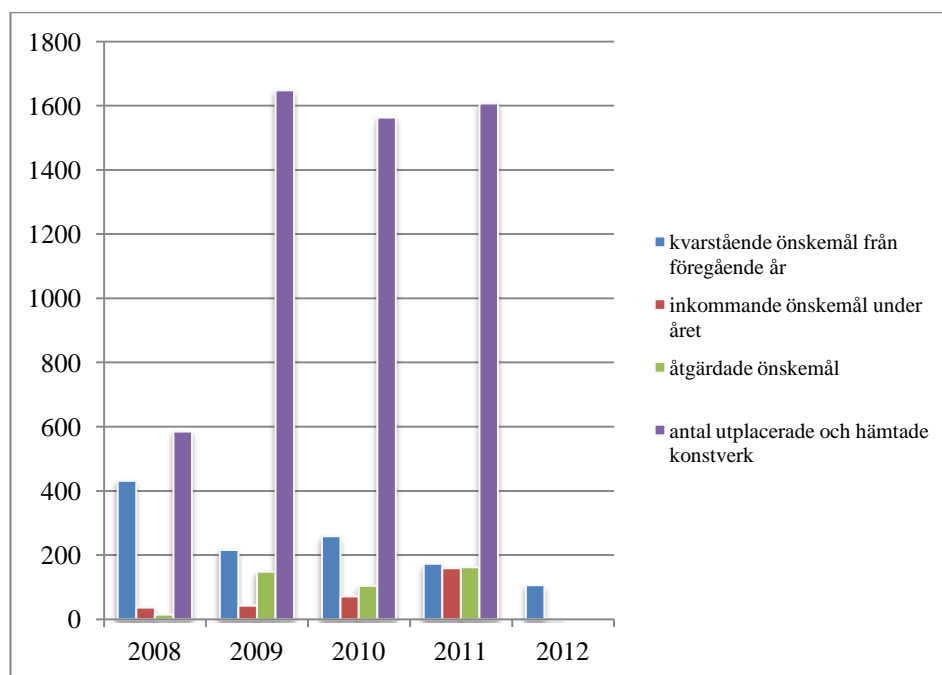
Ärendestatistik

Olika typer av ärenden kommer in från samma låntagare, låntagare i olika stadsdelar och ett varierande antal konstverk är inblandade i varje ärende. Inhämtning av konst i samband med omorganisationer, renoveringar och andra förändringar hos låntagarna är prioriterade för att konst inte ska försvinna.

Expedieringstakten beror på antalet konstverk det handlar om samt om hur resor kan samordnas så att låntagare med adresser nära varandra expedieras samtidigt. Under 2011 har Samlingsenheten börjat leasa eget miljöanpassat fordon.

Fördelning av inkommande ärenden årsvis. Stapeln "f 2008" visar ärenden som fanns när förvaltningen av stadens konst övergick till Stadsmuseet. Typ av ärende och mängden önskemål varierar mellan åren. Återhämtning av konst är prioriterade ärenden att expediera för att förhindra att konst "försvinner".

Före september 2008 fördes ingen ärendehanteringslista. Inför omorganisationen ackumulerades önskemål. 2009-2011 har samtliga kvarstående och inkommande önskemål inte expedierats. Antalet expedierade ärenden har varit tämligen konstant 2009-2011. De lila staplarna visar att antalet hanterade konstverk har varit tämligen konstant 2009-2011. Samtliga utplacerade konstverk är värdade eller konserverade samt fotograferade. Samtliga inhämtade verk har avsynats av konservatorerna och fått registrerad magasinplacering.

Nya låneavtal

Som en följd av den nya organisationen ska avtal med samtliga låntagare förnyas. Utifrån revisorernas synpunkter och för bättre säkerhet har avtalen ändrats. Avtalen kommer att gälla i 5 år och därefter uppdateras och förnyas de om låntagarna inte väljer att avsluta dem tidigare. Varje år skickas låneförteckningarna till alla låntagare som ska inventera sitt lån. Syftet är att underhålla kontakten med låntagande verksamheter och företag samt för att ha kontroll över konsten. Korrigerade låneförteckningar registreras i databasen och de nya förteckningarna bildar underlag för faktureringen under våren.

Avtalstexten är skärpt med punkterna:

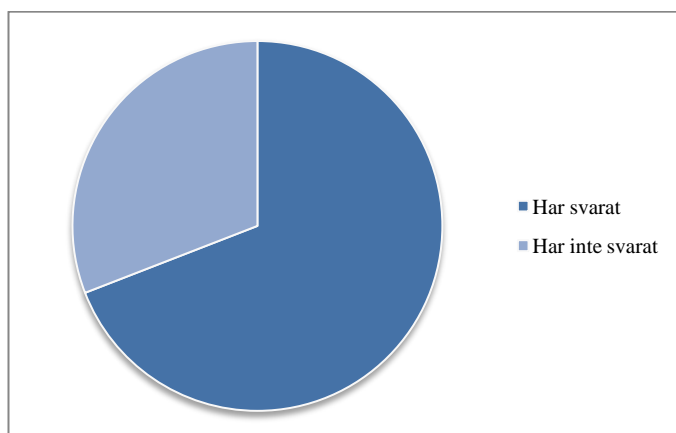
- Vid underlåtelse att inventera, underteckna och återsända förteckning över lånade konstverk tillkommer en avgift om 1 000 kr.
- Låntagarna ska meddela museet önskad återlämning i samband med förestående omorganisation, flyttning eller renovering av lokaler två månader i förväg. Om förändringen anmäls till museet senare än två månader före önskad hämtningsdag, skall låntagaren bekosta nedtagning, packning och transport av lånade konstverk till museets magasin och i det fall det blir nödvändigt att anlita extern transportör, svarar låntagaren för nedtagnings-, packnings- och transportkostnaderna.

Utfall av avtalsutskick

Utskick av nya avtal till låntagarna påbörjades i november 2010. Den sista september 2011 hade utskicket gått ut till 505 låntagare med förteckningar över de utlånade

konstverk samt förteckningar på förkomna verk. Utfallet nedan bygger på situationen i oktober 2011. Då återstod utskick av avtal till 16 låntagare.

Utfallet av svar på utskick av nya avtal samt låntagarnas inventering nov 2011-sep 2011.

Det har inkommit svar från 349 låntagare. De har inventerat och undertecknat avtalen. Förklaringen till varför endast 69 % har svarat kan kanske sökas i problem med att utföra inventeringen. Det är framförallt vårdverksamheterna som inte svarat och bland dem märks vårdboenden som drivs på entreprenad men där stadsdelen betalar för konsten. Av denna grupp väntar Stadsmuseet på svar från 91 %.

8 av de svarande har meddelat att de inte hinner inventera och önskar lämna uppgifter senare. 43 av de svarande har meddelat att de inte önskar förlänga avtalen. De 156 låntagare som inte har svarat har fått eller kommer att få påminnelser samt uppmaning att inventera och svara inom 4 veckor. Vid underlåtenhet kommer en avgift om 1 000 kr att uttas och i förekommande fall konsten att återhämtas på låntagarnas bekostnad. Några av låntagarna har begärt och fått uppskov.

Utskicket har gjorts manuellt per post. Arbetet med utskicket av avtal har dragit ned takten på utplaceringar och inhämtning av konst från Stadsmuseets sida.

Låntagarnas egeninventeringar

Utfallet visar att låntagarna har svårt att genomföra inventeringar. Det kan bero på prioriteringar i verksamheterna men även på svårigheter att identifiera konstverken. Förteckningarna innehåller endast text beroende på att bilder saknas på merparten av den utlånade konstsamlingen. Förteckningar med bild skulle dessutom kräva – med nuvarande tillgängliga manuella hantering – minst tre gånger så stor pappersåtgång som idag.

Inskanning av diabilder på konstverk som är utlånade samt därefter kompletterande fotografering skulle göra det lättare för låntagarna att identifiera verken. Alternativt skulle fastsättning av etiketter med rfid-chip på konstverken kunna effektivisera och göra inventering säkrare eftersom det då räcker att föra ett läsverktyg förbi konstverken och sedan ”tömma” informationen från läsaren i databasen. Stadsmuseet har beviljats medel från stadens e-tjänsteprojekt för att göra en förstudie om digitalt verktyg för förvaltning av konstsamlingen 2012.

På konstförteckningarna har 131 av de 321 svarande korrigerat uppgifter för 1 407 konstverk. Korrigeringarna medför registreringsarbete i ca 5 veckor och det skulle vara betydligt mer effektivt om låntagarnas korrigeringar kunde ske direkt i dataregistret och kontrolleras av museet.

119 av de konstverk som saknades vid inventeringen 2003 har nu återfunnits av låntagarna. Tyvärr har 253 andra konstverk nu försvunnit. En förklaring kan vara att låntagarna inte kunnat identifiera dem samt att omflyttningar skett hos låntagarna utan att det har rapporterats till Samlingsenheten.

Förkomna konstverk

Från stadens revisorer inkom kritik och önskemål om förbättringar på flera punkter 2003. Revisorerna har gjort uppföljningar av sin rapport 2008, 2009 och 2011. Revisorernas anmärkningar har väsentligen handlat om den stora mängd konst som inte återfanns i inventeringen 2003 och bygger på data i konstdatabasen och inventeringsuppgifter. Revisorerna ville att kulturförvaltningen skulle förbättra rutinerna och skärpa kontroll av den utlånade konsten så att ytterligare konst inte ska försvinna samt att förvaltningen skulle söka återfå den förkomna konsten. Kulturförvaltningen har besvarat kritiken och sökt åtgärda problemet.

Konstdatabasen bygger på avskrift ur konstliggare från de fyra konstnämnderna som sammanslogs 1993. Data som registrerades kontrollerades inte mot verkligheten utan var ett första steg för att få grepp om samtlig konst i stadens ägo utom Stadshusets och Stadsmuseets. Här kan fler konstverk ha registrerats än de som fanns i verkligheten 1993 och ingick i den konstsamling som konstkansliet övertog. En annan felkälla uppkom under 1990-talet när verksamheter övergick eller övertogs från Stockholms läns landsting varvid beslöts att den konst som fanns i respektive verksamhet skulle övergå till den nye huvudmannen och finnas kvar i de lokaler där de var placerade. En fullständig registrering av förändringen gjordes inte.

Vid inventering 2000-2003 upptäckte konstkansliet att alla konstverk inte fanns på de platser där de borde vara enligt databasen. Konstverk saknades och ca 600 av verken stödanmäldes till polisen. Polisen lade ganska omgående ned utredningarna eftersom det inte fanns några spår att följa.

Idag visar det sig också att registreringen av inventeringar medförde ytterligare fel i uppgifterna om hur mycket konst som saknades i realiteten. Många konstverk som inte kunde identifieras vid inventeringarna, fick nya inventarienummer, och härigenom uppstod en del dubbelmärkningar. I dagens konstdatabas finns alltså konstverk som har fått flera inventarienummer, konstverk som är avskrivna, stulna eller förkomna någon gång mellan 1930-talet och 2003 samt konstverk som överförts till landstinget.

För att komma till rätta helt med problemet behövs en revidering av databasen kopplat till inventering av utbildad personal samt att inventeringsresultatet kan behandlas digitalt kopplat till konstdatabasen.

Revisorernas rekommendationer om att en klassificering utifrån ekonomiskt värde borde ske har inte genomförts eftersom museet gör en annan bedömning. Avdelningen menar att ekonomisk värdering av en så omfattande samling skulle ta alltför stora resurser i anspråk samtidigt som en värdering endast gäller en kort tid. Istället görs ekonomisk värdering i samband med hantering av konstverken.

Vidare framhöll revisorerna vikten av att utarbeta riktlinjer för hanteringen av konstsamlingen. Kulturförvaltningen är enig i detta och avser att åstadkomma riktlinjer för konstsamlingens användande, bevarande och avskrivningar 2013.

Utvecklingsbehov

Som viktiga insatser för framtiden vill Stadsmuseet särskilt fästa uppmärksamheten på dessa punkter:

- När antalet konstverk utomhus på allmän platsmark ökar och blir tekniskt mer komplicerade behövs en långsiktig strategi och medel för att vårda och driva konsten.
- Framtagning av riktlinjer för hantering av samlingen är viktiga för ett systematiskt arbete.
- Kartläggning av de olika låntagarnas behov av konst medför att museet kan erbjuda mer anpassade paketlösningar.
- För att få fram information om hur många verk som verkligen saknas i samlingen behövs registervård för att ta bort dubbelregistreringar, rätta felinskrivningar, förtydliga ägarförhållanden mm i konst databasen. Viktigt är också att få en ny funktion i databasen för uttag av rapporter om vilka av låntagarna i databasen som är aktiva.

Sammanfattning

Parallellt med ärendehanteringen har samordnings- och utvecklingsarbetet framskridit efter samorganiseringen hösten 2008.

Konstsamlingen består av lösa konstverk som placeras i stadens verksamheter och konst utomhus på allmän platsmark. Förvaltningen sker utifrån syftet att den lösa konsten ska vara utplacerad i stadens lokaler och för konst utomhus på allmän platsmark för att långsiktigt och oförvanskat bevara de värden konsten ger stadens invånare och besökare.

Nya avtal och låneförteckningar har skickats ut till låntagarna för att de ska kunna göra inventering i sina lokaler. Ca 69 % av låntagarna har returnerat underskrivet avtal och utfört en inventering.

För att kunna leva upp till låntagarnas förväntningar på snabb service behöver digitalt stöd för hanteringen av den lösa konsten utvecklas. För den långsiktiga förvaltningen av konst utomhus på allmän platsmark behöver budget anpassas fortlöpande efter ett växande antal konstverk och möta konstens förändrade uttryck som innefattar alltmer komplicerad teknik.